

ЛЕКЦІЯ

ТЕМА: ТАРИФНА МОДЕЛЬ ОПЛАТИ ПРАЦІ

МЕТА: ознайомлення з поняттям та елементами тарифної моделі оплати праці.

ОСНАЩЕННЯ:

- конспект лекції;
- роздатковий матеріал;
- наглядний матеріал.

ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЇ:

1. Поняття та структура тарифної моделі оплати праці.
2. Види та розрахунок тарифних ставок.
3. Види тарифно-кваліфікаційних довідників.

ПИТАННЯ ДЛЯ ВХІДНОГО КОНТРОЛЮ:

1. Дайте визначення поняттю оплати праці.
2. Охарактеризуйте стимулюючу та регулюючу функції оплати праці.
3. Які основні напрями реалізації функцій оплати праці.
4. Перелічіть критерії реалізації заробітної плати.
5. Визначте склад заробітної плати.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

- ознайомитися із загальними поняттями тарифної моделі оплати праці за підручником А.В. Шегеди, Т.М. Литвиненко, М.П. Нахаби та ін. Економіка підприємства, К. – 2001р., ст. 209-214;
- розібрати приклади розв'язання задач за темою за підручником Бойчик І.М., Харіва П.С., Хопсан М.І., Пічі Ю.В. Економіка підприємства, К. -2001р., ст. 183;
- розв'язати задачі за темою № 184, 185 за підручником Бойчик І.М., Харіва П.С., Хопсан М.І., Пічі Ю.В. Економіка підприємства, К. - 2001р., ст. 187.

Основним організаційно-правовим інструментом обґрунтування диференціації заробітної плати працівників підприємств є тарифно-посадова модель оплати праці.

Тарифна модель - основа організації заробітної плати, сукупність нормативів, за допомогою яких здійснюється диференціація заробітної плати різних категорій працівників у залежності від складності, ваги, інтенсивності праці, умов праці, кваліфікації працівників і значимості галузі.

Основні елементи тарифної моделі:

- 1) тарифні ставки;
- 2) тарифні сітки і коефіцієнти;
- 3) тарифно-кваліфікаційні довідники і кваліфікаційні довідники посадових окладів.

Тарифна ставка - це виражений у грошовій формі абсолютний розмір оплати праці різних категорій працівників за одиницю часу.

Види тарифних ставок:

- *годинна* тарифна ставка робітника і-го розряду $TC_i = TC_1 \cdot TK_i$,

TC_1 - годинна тарифна ставка робочого першого розряду, грн./год;

TK_i - тарифний коефіцієнт і-го розряду.

Тарифний коефіцієнт характеризує в скількох разів тарифна ставка і-го розряду перевищує тарифну ставку першого розряду.

- *денна* тарифна ставка $TC_{дн} = TC_i \cdot t_c$,

де t_c - тривалість зміни, ч/дн;

- *місячна* тарифна ставка $TC_{мес} = TC_i \cdot \frac{\Phi PB_{эф}}{12} = TC_{дн} \cdot \frac{\Phi PB_{яв}}{12}$.

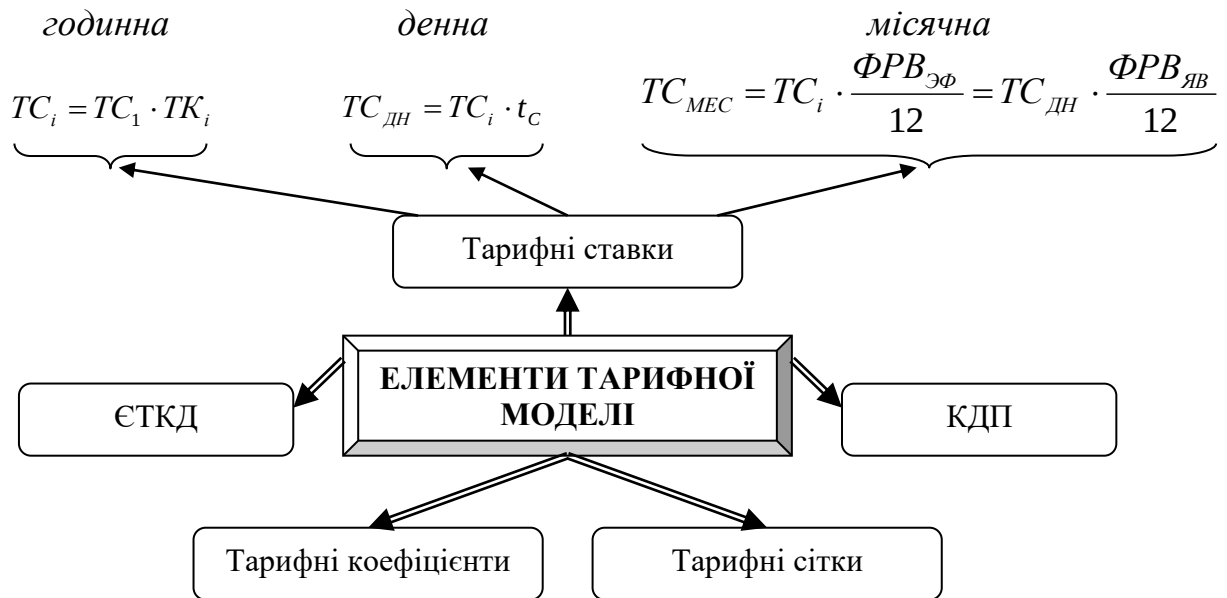

Рис. 1 Елементи тарифної моделі оплати праці.

Тарифні сітки - це сукупність тарифних розрядів і тарифних коефіцієнтів, що установлює відповідні співвідношення в оплаті праці працівників різної кваліфікації.

Єдиний тарифно-кваліфікаційний довідник робіт і професій (ЕТКД) - це збірник нормативних актів, що містять кваліфікаційні характеристики робіт і професій, що згруповані по виробництвах і видам робіт. ЕТКС використовується для тарифікації робіт і надання кваліфікаційних розрядів робітником.

Кваліфікаційні довідники посад (КДП) - це нормативні документи, у яких визначені кваліфікаційні характеристики керівників, фахівців і службовців, включаючи посадові обов'язки, вимоги до знань і стажу роботи зі спеціальності, рівню і профілю підготовки.